

Analyse Beschermd wonen regio Holland Rijnland 23 oktober 2014

1 Toelichting bij de analyse

De centrumgemeente Leiden heeft op verschillende momenten in 2014 gegevens ontvangen over Beschermd wonen van het rijk. De gegevens lopen sterk uiteen, wat maakt dat een waterdichte (financiële) analyse van Beschermd wonen moeilijk te maken is.

- Maart 2014 een overzicht van cliënten beschermd wonen via het zorgkantoor, met een aantal van 330 cliënten met ZIN (Zorg in Natura) en geen gegevens over aantallen cliënten met een persoonsgebonden budget (PGB)..
- Juni 2014 een rapportage van het rijk naar aanleiding van een landelijke uitvraag bij zorgaanbieders, met een aantal van 488 cliënten ZIN en geen gegevens over aantallen cliënten met een PGB.
- Eind juli 2014 is de eerste gegevensoverdracht vanuit de AWBZ naar gemeenten geweest. Alle lokale gemeenten hebben daarbij een apart bestand ontvangen voor Beschermd wonen, met het verzoek om deze bestanden door te sturen naar de centrumgemeente. Dat is inmiddels gebeurd. Daaruit kwam een aantal van 401 cliënten met ZIN en 92 cliënten met een PGB waarvan het bedrag van de PGB's onbekend was.
- Eind september volgde een nieuwe overdracht met bijgewerkte gegevens. Veel gemeenten hebben deze nieuwe gegevens weer aangeleverd maar het totale bestand over de hele regio is nog niet compleet.

De gegevens zijn zover als mogelijk geanalyseerd en daarbij is ook een begin gemaakt met het rekenen, om te zien of het budget voldoet. De overzichten die hierna worden gepresenteerd zijn nog gebaseerd op de gegevens uit juli, waar relevant is bij de toelichting een extra vermelding vanuit de gegevens van september.

Er komen nog twee momenten waarop de gegevens vanuit de AWBZ worden overgedragen aan gemeenten. De laatste lichter is in februari 2015. Dan pas kunnen we met zekerheid vaststellen hoeveel cliënten vallen onder Beschermd wonen.

2 *Aantallen cliënten, de vorm van zorg en het zorgverbruik*

De gemeenten hebben klantgegevens ontvangen vanuit de AWBZ. Het gaat om 3 bestanden: een totaaloverzicht van alle mensen die een indicatie hebben voor Beschermd wonen, declaratiegegevens van mensen met een PGB en declaratiegegevens van aanbieders die zorg in natura bieden. Daaruit is het volgende onderscheid te maken binnen het klantbestand:

- Er zijn 751 cliënten met een GGZ C indicatie.
- 401 cliënten ontvangen zorg in natura
- 92 cliënten ontvangen een persoonsgebonden budget (PGB)
- 6 cliënten ontvangen zowel ZIN als PGB
- 251 cliënten lijken geen gebruik te maken van hun indicatie.

Omdat het onbekend is wat er achter dit aantal zit, is dit een risicogroep. Deze groep is in aantal niet ingrijpend gewijzigd als we de gegevens van juli vergelijken met die van september.

- Bij de 401 cliënten zorg in natura wonen 299 cliënten in een intramurale setting, de rest blijkt extramurale zorg te ontvangen. Het is daarbij niet duidelijk of de cliënten met extramurale zorg wonen in een locatie waarbij scheiden van wonen en zorg is doorgevoerd, of het overbruggingszorg betreft of dat de situatie naar wens is. Het zorgverbruik bij extramurale zorg loopt per cliënt zeer uiteen, van 30 minuten per week tot 40 uur per week. Daarbij verschilt het zorgverbruik per cliënt per maand ook zichtbaar. De centrumgemeente gaat dit met de zorgaanbieders op casusniveau inventariseren.
- Tot slot is er nog een verdeling te maken naar beschermd wonen inclusief of exclusief dagbesteding. Dat verschil is zichtbaar bij cliënten met PGB, ZIN intramuraal of extramuraal. Bij de cliënten met een PGB of extramurale zorg kan het zelfs voorkomen dat er alleen dagbesteding wordt aangeboden.
- Er is dus maar een beperkt aantal cliënten (namelijk de 299 cliënten met zorg in natura) waarvan we goed kunnen becijferen wat het budget is, uitgaande van de huidige NZA tarieven. Zie daarvoor verderop in deze bijlage.

3 Regionale spreiding

Beschermd wonen in de WMO kent een centrumgemeenteconstructie. Leiden financiert plekken in de regio Holland Rijnland. De verdeling over de regio ziet er als volgt uit:

kentalen indicaties beschermd wonen - 14 gemeenten Holland Rijnland																
kental		Gemeente														
		Holland Rijnland	484 Alphen aan den Rijn	534 Hillegom	1884 Kaag en Braassem	537 Katwijk	546 Leiden	547 Leiderdorp	553 Lisse	569 Nieuwkoop	575 Noordwijk	576 Noordwijkerhout	579 Oegstgeest	1525 Teylingen	626 Voorschoten	638 Zoeterwoude
iZZP	totaal	751	130	28	10	55	296	14	10	15	31	89	33	31	9	
	760 1GGZ C	11	1	0	0	0	7	0	0	0	2	0	0	0	1	
	762 2GGZ C	83	12	6	2	8	29	2	0	1	6	4	2	8	3	
	764 3GGZ C	351	68	13	7	30	134	7	5	12	13	25	19	13	5	
	866 4GGZ C	199	31	4	0	15	85	3	3	1	7	36	8	6	0	
	868 5GGZ C	97	17	1	1	2	39	2	1	1	3	23	4	3	0	
	870 6GGZ C	10	1	4	0	0	2	0	1	0	0	1	0	1	0	
categoriede indicatie	totaal	751	130	28	10	55	296	14	10	15	31	89	33	31	9	
	1 in 2014	79	15	2	0	5	38	1	3	0	3	8	1	1	2	
	2 in 2015	154	28	5	1	10	51	5	3	8	8	17	7	8	3	
	3 in 2016 of later	518	87	21	9	40	207	8	4	7	20	64	25	22	4	

Bron: data overdracht invoering Wmo - levering juli 2014 (IN OPBOUW)

ZIN	Alphen aan den Rijn	Hillegom	Kaag en Braassem	Katwijk	Leiden	Leiderdorp	Lisse	Nieuwkoop	Noordwijk	Noordwijkerhout	Oegstgeest	Teylingen	Voorschoten	Eindtotaal
1GGZ C					3				2					5
2GGZ C	8	4	2	4	10	1			2	4		3	1	39
3GGZ C	35	4	4	18	60	1	3	4	7	16	9	7	1	169
4GGZ C	18	2		12	56	1	2	1	5	24	4	3		128
5GGZ C	8	1		1	22			1	1	20	2			56
6GGZ C		1			1					1		1		4
Eindtotaal	69	12	6	35	152	3	5	6	17	65	15	14	2	401

PGB														
Rijlabels	Alphen aan den Rijn	Hillegom	Kaag en Braassem	Katwijk	Leiden	Leiderdorp	Lisse	Nieuwkoop	Noordwijk	Noordwijkerhout	Oegstgeest	Teylingen	Voorschoten	Eindtotaal
2GGZ C	2	1			7	1			1		1	2		15
3GGZ C	11	2	1	3	23	4	1	4		2	7	3	1	62
4GGZ C	1				4	1					1			7
5GGZ C	1				2	1			1	1		1		7
6GGZ C	1													1
Eindtotaal	16	3	1	3	36	7	1	4	2	3	9	6	1	92

4 Zorgaanbieders Beschermd wonen

Er zijn meerdere zorgaanbieders die vormen van Beschermd wonen aanbieden. Zorgaanbieders die hierin gespecialiseerd zijn, zijn meestal GGZ aanbieders en aanbieders binnen de Maatschappelijke opvang. Er zijn 6 gespecialiseerde aanbieders in deze regio: Rivierduinen, Binnenvest, Prodeba, Cardea, De Haardstee en Kwintes.

Te zien in het bestand is dat er meerdere cliënten verblijven in zogenaamde 'sectorvreemde' instellingen. Een voorbeeld is een oudere cliënt die somatische klachten heeft waardoor er ook veel somatische zorg nodig is. Deze persoon woont in een verpleeghuis. Ook zijn er mensen die verschillende 'grondslagen' hebben voor hun indicatie, bijvoorbeeld GGZ én VG (verstandelijk gehandicapt). Er wonen dus ook mensen met een indicatie Beschermd wonen in de gehandicaptenzorg.

Daardoor zijn er tot ruim 50 zorgaanbieders te vinden in het bestand Beschermd wonen. Het is niet de bedoeling dat al deze aanbieders mee *moeten* doen in het traject bestuurlijk contracteren. Aanbieders die zeer kleine aantallen (vaak maar 1 of 2) cliënten hebben, ontvangen van de centrumgemeente begin november een brief waarin uitgelegd wordt wat per 1 januari 2015 moet gebeuren om de cliënten gefinancierd te krijgen. Als deze aanbieders ernaar streven om meer GGZ cliënten op te nemen, dan moeten ze deelnemer worden bij het bestuurlijk contracteren.

5 Eerste financiële analyse

Op basis van enkele globale berekeningen komen we op minimaal de volgende uitgaven voor de huidige aantallen.

A	Intramurale plekken beschermd wonen	15 miljoen
B	Normatieve huisvestingslasten	1,5 miljoen
C	Budget PGB's	3 miljoen
Subtotaal		19,5 miljoen
D	Extramuraal verzilverde zorg	Nog niet bekend
E	Nieuwe instroom	nog niet bekend

Ad. A Financiering voor de cliënten met ZIN in een intramurale voorziening, berekend naar NZA tarieven 2014:

	prijs per dagdeel	aantal cliënten	x 365 dagen
ZZP 1 incl BGG	€ 86,87	1	€ 31.707,55
ZZP 1 excl BGG	€ 62,15	2	€ 45.369,50
ZZP 2 incl BGG	€ 122,99	14	€ 628.478,90
ZZP 2 excl BGG	€ 100,51	10	€ 366.861,50
ZZP 3 incl BGG	€ 136,22	66	€ 3.281.539,80
ZZP 3 excl BGG	€ 110,93	55	€ 2.226.919,75
ZZP 4 incl BGG	€ 160,40	49	€ 2.868.754,00
ZZP 4 excl BGG	€ 133,73	53	€ 2.587.006,85
ZZP 5 incl BGG	€ 172,98	16	€ 1.010.203,20
ZZP 5 excl BGG	€ 145,82	30	€ 1.596.729,00
ZZP 6 incl BGG	€ 211,79	1	€ 77.303,35
ZZP 6 excl BGG	€ 183,87	2	€ 134.225,10
totaal		299	€ 14.855.098,50

Ad. B Normatieve huisvestingslasten

Omdat Beschermd wonen intramuraal voorzieningen zijn, is er sprake van kapitaalslasten. Landelijk is er afgesproken dat er toegewerkt wordt naar een integraal tarief voor zorg én wonen. Dit heeft geleid tot een constructie waarbij het rijk tot en met 2018 haar percentage huisvesting afbouwt en het budget voor de centrumgemeente evenredig wordt aangevuld om dat uiteindelijk 100% te financieren.

Het budget van dit onderdeel is niet terug te vinden in de klantgegevens. Voor een inschatting van dit budget gaan we daarom uit van de rapportage van juni 2014 die vanuit het Rijk is opgesteld. Op basis van die gegevens zou het budget voor de normatieve huisvestingslasten ongeveer **€ 1,5 miljoen** bedragen.

Ad. C budget PGB's

Bij de tweede lichte klantgegevens vanuit de AWBZ zijn ook de bedragen van de PGB's bekend. Aangezien de centrumgemeente nog niet van alle gemeenten de klantgegevens heeft ontvangen, is het totaal budget nog niet bekend. Wel is op basis van 11 gemeenten een goede inschatting te maken: het budget komt zeer waarschijnlijk uit rond de € 3 miljoen.

Ad. D extramuraal verzilverde zorg

Dit onderdeel is het moeilijkst te berekenen. De wijze waarop de extramuraal verzilverd wordt per persoon kent zeer grote verschillen. Een inschatting van dit bedrag wordt nog uitgewerkt.

Ad. E Toename aantal plekken op jaarbasis

Landelijk werd uitgegaan van een groei van het aantal plekken Beschermd wonen van 5%. Door de afbouw van de GGZ bedden is dit een lage schatting gebleken. Er worden in andere landelijke informatiestromen percentages van 15 tot 20 % genoemd. Ook hiervoor geldt dat het moeilijk in te schatten is. Er

is een toename van het aantal indicaties te zien, maar zoals eerder uitgelegd is het niet altijd zo dat deze ook verzilverd worden. Zie daarvoor ook de cijfers hieronder:

Cliënten Beschermd wonen hebben een overgangsrecht van 5 jaar, tenzij hun indicatie eerder afloopt. De problematiek van deze cliëntgroep is niet altijd op te lossen, stabiliseren en voorkomen dat er achteruitgang is, is vaak het doel van de zorg. Dit is ook te zien aan de lange duur van veel indicaties.

Jaar afloop indicatie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2026	2027	2028	2029	Eindtotaal
Aantal cliënten	79	154	80	35	21	15	71	134	99	63	751

Instroomcijfers over de afgelopen jaren:

jaar afgifte indicatie	2009	2010	2011	2012	2013	2014 t/m april	Eindtotaal
aantal	32	81	124	185	203	126	751

Kanttekening bij deze aantallen:

- Er is een duidelijke stijging van het aantal afgegeven indicaties te zien. Landelijk werd uitgegaan van een stijgingspercentage van 5% maar landelijk onderzoek wijst inmiddels uit dat dit percentage gemiddeld tussen de 15 en 20 % ligt. Niet duidelijk is of dit inclusief de herindicatie is van bestaande cliënten.
- De aantallen indicaties zeggen niet alles over het daadwerkelijke aantal dat instroomt binnen Beschermd wonen. In het overzicht bij hoofdstuk 2 is al inzichtelijk gemaakt dat niet alle mensen met een indicatie ook daadwerkelijk zorg hebben.